

Affectus. O Cor Iesu omni laude dignissimum! Felix, qui possit cum discipulo praedilecto videre quatuor animalia et viginti quatuor seniores coram te habentes singuli citharas et phialas aureas! Felix, qui possit audire, sicut ille audit, vocem Angelorum multorum in circuitu throni, et animalium, et seniorum dicentium: « Dignus es, agnus, qui occisus es, accipere virtutem et divinitatem et sapientiam, et fortitudinem, et honorem, et gloriam, et benedictionem ». Felix, qui associatus omni creaturae, quae in coelo est, et super terram, et sub terra, et iis, quae sunt in mari et quae ubique, possit te dignis laudibus celebrare dicens: « Sediti in throno et agno benedictio, et honor, et gloria, et potestas in saecula saeculorum! » Sed vox mea potius moerorem sonat, quam laudem, et in gemitus labens atque in lamentum, nequit in hymnos assurgere, nequit laeta decantare alleluia. Exul a patria tristis sum; gemere scio, canere nescio. Cantent te, laudent te parvuli, innocentes et recti corde; ego, donec vixero, rugiam a gemitu cordis mei. Sed fac quod tuam laudabilem et infinitam bonitatem cum sanctis tuis, postquam corpus mortis huius dissipabitur morte, aeternum cantare coram te valeam, et dicam: « Laudate Dominum de coelis: laudate eum in excelsis » (1).

Deprecatio. « Domine Iesu Christe, qui ineffabili charitatis miraculo, ut mortalium corda tibi omnino devinceret, sacratissimum corpus tuum ipsis in pabulum impertire dignatus es; exaudi supplicum preces, et confitentium tibi parce peccatis, et in quos suavissimi Cordis tui affectus dirigis, in eos misericordiosissimae pietatis oculis benignus intende, ut dignum tibi in hoc sacro mysterio obsequium exhibentes, eiusdem sacratissimi Cordis accendamus affectibus, et dignis in aeternum laudibus eiusdem divini Cordis erga nos effectus prosequamur (2).

(1) *Psalm* CXLVIII, 1.

(2) Ex P. SCHANENBURG.

CONCIO XVI.

THEMA: Dicite filiae Sion: Ecce rex tuus venit tibi mansuetus.

(*Matth.* XXI, 5).

IDEA CONCIONIS

PROP. Cor Iesu acclamandum, quia est Rex omnium cordium.

DIVISIO. Est Rex, I. mansuetus, II. zelotes, III. potens.

PARS I. Est Rex mansuetus: a) humilitate vitae; b) simplicitate conversationis; c) suavitate sermonis.

PARS II. Est Rex zelotes: a) amoris integri; b) sustinentis; c) aggredientis.

PARS III. Est Rex potens: a) mutare corda prava; b) inflammare corda tepida; c) et vincere catenis aureis corda amantia.

Exordium. Alter ex titulis ad sacratissimum Cor Iesu spectantibus ratione tum divinae tum humanae naturae, est dignitas regalis, qua omnibus imperat, et super omnibus eminet. Nam loquendo de praelio quod praeliatorum erat cum bestia, septem capita, et decem cornua habente, scribit D. Ioannes (1): « Hi cum Agno pugnabunt, et Agnus vincet illos: quoniam Dominus Dominorum est, et Rex Regum ». Ideoque; « habet in vestimento et in femore suo scriptum: Rex Regum et Dominus Dominantium » (2). Et revera; ratione divinae naturae est rex, quia Deus et Filius Dei: « Filius meus es tu; ego hodie genui te » (3). Ratione vero humanae

(1) *Apoc.* XVII, 14.

(2) *Apoc.* XIX, 16.

(3) *Psalm.* II, 7.

naturae est rex, tum propter unionem hypostaticam, tum propter imperium universale a Patre acceptum; « Hic erit magnus et Filius Altissimi vocabitur; et dabit illi Dominus Deus sedem David Patris eius; et regnabit in domo Iacob in aeternum, et regni eius non erit finis » (1); sicut iam dictum fuerat per prophetam: « Dabo tibi gentes haereditatem tuam, et possessionem tuam terminos terrae » (2). Hinc Deus Pater per Zachariam monet populos ut ad adventum eius praeparentur: « Ecce Rex tuus venit tibi » (3); futurum enim erat ut populos et rectores populorum illuminaret: « Et ambulabunt gentes in lumine tuo, et reges in splendore ortus tui » (4). Venit ergo regere, non tamen per potentiam, sed per beneficentiam; venit imperare, non in corpora, sed in corda; venit tandem omnes subiicere, non timore, sed amore. Et haec est ratio, qua, ad similitudinem commorantium in urbe Ierusalem, illum suscipere et Regem acclamare debemus. En ergo.

Propositio. *Cor Iesu acclamandum, quia est Rex omnium cordium.*

Antequam ad probationem propositionis veniam, oportet inquirere cur sacratissimum Cor Iesu tanquam rex omnium cordium sit acclamandum, et non tanquam rex omnium hominum, cum regnum eius sit universale, dicente propheta: « Regnum ipsius omnibus dominabitur » (5); id est « a mari usque ad mare, a flumine usque ad terminos orbis terrarum » (6).

Quod quidem dupliciter attenditur: primo ex parte hominum; et sic nihil aliud significat nisi quod Iesus vult in cordibus omnium imperare, prouti cor sunitur pro tota anima

(1) Luc. I, 32, 33.

(2) Psalm. II, 8.

(3) IX, 9.

(4) ISAÏ, LX, 3.

(5) Psalm. CII, 19.

(6) LXXI, 8.

et velut principium interiorum affectionum eius, sive pravae sint, ut legitur Matth.: « De corde exeunt cogitationes malae; homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiae » (1); sive sint rectae, ut ait propheta: « Eructavit cor meum verbum bonum » (2); cum enim cor sit sedes voluntatis, ipsum est veluti totus homo. Et ideo: « Fili mi praebe cor tuum mihi » (3).

Secundo ex parte Iesu, qui est praecipuus rex cordium, non enim venit in corpora imperium exercere: « Regnum meum non est de hoc mundo » (4) sed in animas; « Ecce enim regnum Dei intra vos est » (5). Propter quod dicit D. Paulus: « quod non est regnum Dei esca et potus, sed iustitia, et pax et gaudium in Spiritu Sancto » (6). Ideoque non vult in homines imperare vi, sed blanditiis; non timore, sed amore; non ut in servos, sed ut in filios; non terrendo, sed trahendo. Et sic dicitur et est rex cordium...

Divisio. I. *Mansuetus*; II. *Zelotes*; III. *Potens*.

PARS I. — REX MANSUETUS.

Mansuetudinem huius regis venturi annuntiavit Ieremias: « Et ego quasi agnus mansuetus » (7). Cuius mansuetudinis exemplum, triplici sub aspectu nobis admirandum proponitur.

a) Humilitate vitae. Nihil Christo deesse poterat eorum, quae ad regalem maiestatem circumdandam adhiberi solent, cum sit Dominus omnium: neque divitiarum copiae, neque famulorum multitudo, neque splendor aedium, neque diade-

(1) XV, 19.

(2) Psalm. XLIV, 2.

(3) Prov. XXIII, 26.

(4) IOAN. XVIII, 36.

(5) Luc. XVII, 21.

(6) Rom. XIV, 17.

(7) XI, 19.

matum nitor, et clamydis regiae maiestas. Et tamen omnibus magnificentiae et dominationis signis abiectis, summam humilitatem vitae praetulit et hac ita se circumornavit, ut adimpleretur quod dictum fuit per prophetam: « Ego autem mendicus sum et pauper » (1). Nam natus extra parentum domum in praesepio, et in medio duorum animalium, pastores mites adhibet primos adoratores, ut inciperet paupertatem et mansuetudinem nobilitare, qui venerat de superbia mundi humilitate crucis triumphaturus. Domi Nazareth morans usque ad praedicationis tempus, subditus vixit Mariae et Ioseph; eisque paruit non necessitate perductus, sed pietate compulsus, ut enim scribit D. Ambrosius; « Non infirmitatis, sed pietatis erat ista subiectio » (2), qua obedientia et primi parentis inobedientiam reparavit, et nobis admirabile subiectionis exemplar reliquit.

Et tamen omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi, in sacratissimo Corde eius sedem habebant; proficiscens in exteriorem sapientiae ostensionem et gratiae manifestationem et procedens iuxta conditionem aetatis ad modum solis apparentis, quem claritate et ardore crescere ab ortu ad meridiem videmus, quin tamen in se crescat, nec magis ardeat nec alius ab ante clarescat.

Et ita in omni vitae suae cursu; semper humilis victu, vestitu et domu; et quando socios ministerii adhibere voluit, non divites, aut sapientes, aut mundi potens, sed pauperes, ignaros, fragiles et stulta mundi elegit, ut scribit D. Paulus: « Stulta mundi elegit Deus, ut confundat sapientes, et infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia » (3).

b) Simplicitate conversationis. « Scientia inflat » (4); id est, scientia sola reddit hominem superbum; sed virtutis socia, et sibi et aliis proficit; « Charitas vero aedificat » (5);

(1) *Psalm.* XXXIX, 18.

(2) *Lib. II in Lucam.*

(3) *I ad Corint.* I, 27.

(4) *I ad Corint.* VIII, 1.

(5) *Eodem loc.* v. 1.

ut enim legitur Ecclesiast. « Vir sapiens plebem suam erudit » (1). En quare sacratissimum Cor erat maximae simplicitatis in conversatione, habebat enim et sapientiam altissimam et ardentissimam erga homines charitatem. Ideo neminem unquam repulit, omnibus se indiscriminatim communicavit, et cum omnibus blande affatus est. Ad se venientium preces benignissime exipiebat, consolabatur, favebat et turbis et privatis omnibus large benefecit. Eadem commiseratione puerum nobilis Centurionis sanavit, qua caeco secus viam sedenti visum, rogatus, restituit. Quando offerebant ei parvulos ut ipsos tangeret, et discipuli conminabantur offerentibus, videns Iesus indigne tulit et ait: « Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos » (2); non solum quia in simplicitate parvulorum sibi complacebat, sed quia nomine parvulorum intelliguntur peccatores, quos quaerere, ignaros, quos erudire, pauperes, quos ditare, debiles, quos roborare, infirmos, quos sanare, vinctos, quos liberare, oppressos, quos levare, laborantes, quos reficere optabat, et propter quos veniebat; et ideo clamans ait: « Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos » (3). Quod tunc fecit, nunc gerit; per vulnus lateris ad Cor suum omnes ut ingrediantur invitat, quia pro omnibus fuit perforatum: de eo enim dici potest; « Exi cito in plateas, et vicos civitatis, et pauperes, debiles, et caecos, et claudos, introduc huc, ut impleatur domus mea » (4).

c) Suavitate sermonis. Abs dubio Cor Iesu in corda audientium hac suavitate imperavit, quia sermo suavis attrahit animum, dicente Ecclesiastico: « Verbum dulce multiplicat amicos » (5). Quam vocis suavitatem sponsa laudat dicens: « Guttur illius suavissimum, et totus desiderabilis » (6); nullus

(1) XXXVIL, 26.

(2) MARC. X, 14.

(3) MATTH. XI, 28.

(4) LUC. XIV, 21.

(5) VI, 5.

(6) *Cant.* V, 16.

enim, sicut sponsa seu anima iusta, eam degustaverat, quamvis, etiam peccatores, sicut David, voluit huius suavitatis participes facere: « Quam dulcia faucibus meis eloquia tua! super mel ori meo! » (1). Et ideo ad similitudinem sponsae, sponsum audire cupientis; « Sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis, et facies tua decora » (2), turbae Iesum audire desiderantes, sequebantur per vicos, et civitates in desertum, et a Galilea in fines Iudaeae, et a Iudaea et Ierusalem, et maritima Tyri et Sidonis veniebant auditorum illum; et tali ardore, ut, cum Iesus secessisset a Nazareth, ne sequerentur, in navicula, in locum desertum seorsum, turbae secutae sunt eum pedestres de civitatibus (3).

PARS II. — ZELOTES.

Deinde est rex cordium zelotes. Et hoc est nomen eius: « Dominus zelotes nomen eius » (4). Venit enim non solum in omnia corda per suum amorem imperaturus, sed omnia corda per nostrum amorem integre possessurus. Est enim zelotes.

a) Amoris integri. Et plane dignum est ut, qui infinita charitate totum se dedit, ex toto corde redametur; dignum est ut qui in pignus amoris aestuantis, cor suum nostris hisce temporibus praebeuit, ardentem requiratur. Ideo, « nemo potest duobus dominis servire; aut enim unum odio habebit et alterum diliget; aut unum sustinebit et alterum contemnet » (5). Qui enim cordis affectus partim Christo, partim hominibus offerre contendunt, Christo non placent, dicente D. Paulo: « Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem » (6); sed e contra pereunt: « Divisum est cor eorum, nunc interi-

- (1) *Psalm.* CXVIII, 103.
- (2) *Cant.* II, 14.
- (3) *MATTH.* XIV, 13.
- (4) *Exod.* XXXIV, 14.
- (5) *MATTH.* VI, 24.
- (6) *Ad Galat.* I, 10.

bunt » (1). Ad quod D. Bernardus « Nec misceri poterunt vera vanis, aeterna caducis, spiritualia corporalibus, summa imis, ut pariter sapias quae sursum sunt, et quae super terram » (2). Christianis tepidis Deo servire et mammae conantibus, potest dici quod Helias universo populo Israel: « Usquequo claudicatis in duas partes? Si Dominus est Deus, sequimini eum; si autem Baal, sequimini illum » (3).

b) Amoris sustinentis. Via Christi est via crucis; qui enim « non baiulat crucem suam et venit post me non potest meus esse discipulus » (4). Quia autem Magistrum nostrum Iesum videmus propter passionem mortis gloria et honore coronatum (5), cognoscimus etiam quod oportet discipulos per multas tribulationes intrare in regnum Dei; non est enim discipulus supra magistrum. De his tribulationibus undequaque advenientibus admonuit cum dixit: « Si me persecuti sunt, et vos persequentur » (6). Est ergo zelotes amoris sustinentis in sensu, quo desiderat nos sustinere passiones pro nomine suo ut sic allevemus illum qui patitur in membris, in nobis scilicet. Et etiam in sensu quo desiderat non sustinere cum illo passiones ab inimicis suis, seu a pravis, haereticis, schismaticis et peccatoribus quibuscumque ipsi advenientes. Ad primas allicit sustinendas dicens: « Beati eritis cum vos oderint homines, et cum separaverint vos, et exprobraverint, et eiecerint nomen vestrum tamquam malum, propter Filium hominis. Gaudete, et exultate; ecce enim merces vestra multa est in coelo » (7). Ad secundas cum eo perferendas vocans ait: « Sustinete hic, et vigilate mecum » (8). « Sic non potuistis una hora vigilare mecum? » (9).

- (1) *OSEAE* X, 2.
- (2) *Sermon. super* « Missus est »
- (3) *III Reg.* XVIII, 21.
- (4) *LUC.* XIV, 27.
- (5) *Hebr.* II, 2.
- (6) *IOAN.* XV, 20.
- (7) *LUC.* VI, 22.
- (8) *MATTH.* XXVI, 38.
- (9) *MATTH.* XXVI, 40.

c) Amoris agredientis. Tristis erat anima Christi acerbissimam passionem sibi advenientem praevidens. Sed tamen in oratione proluxa ab Angelo confortatus, et per illum, Patris voluntate recognita, surgit non tristis, sed fortis, non timens sed terrenus, et ad discipulos veniens ait: «Surgite eamus. Ecce qui me tradet, prope est» (1). Et in occursum proditoris ac militum ad eum comprehendendum venientium, sponte sua vadit, et se tradit dicens: «Cum quotidie vobiscum fuerim in templo, non extendistis manum in me; sed haec est hora vestra, et potestas tenebrarum» (2). Perfectionem huius amoris agredientis, seu invictissimam fortitudinem ad passiones pro nomine suo sectandas, ab aliquibus etiam repetit hic Rex summus; omnibus summatim id est peccatoribus, imperfectis et tepidis, qui amore saeculi plura incommoda aggrediuntur, quin pro amore suo animum erigant, nec audeant oneri crucis se subiicere, dicit sicut Apostolis: «Sic non potuistis una hora vigilare mecum?» Perfectis autem, crucem ut portent, et tormenta pro nomine suo patiantur invitans, ait: «Surgite, eamus: ecce appropinquavit qui me tradet».

PARS III. — POTENS.

Hoc accidit inter potentes, quod «principes gentium dominantur eorum; et qui maiores sunt potestatem exercent in eos» (3). Nemo tamen in voluntatem subditorum imperium exercere valet; hoc enim solius Dei est. Et in hoc sensu dico Cor Iesu esse regem potentem omnium cordium, quia scilicet est potens, mutatque in carnea de saxeis, in filios reprobationis filios damnationis.

a) Potens est mutare corda prava, seu gratia efficaci «de lapidibus suscitare filios Abrahae» (4). Quo significari

(1) MARC. XIV, 42.

(2) LUC. XXII, 5, 3.

(3) MATTH. XX, 25.

(4) MATTH. III, 9.

docent Ss. Patres, posse Deum Abrahae filios per fidem suscitare in gentibus, quae lapides et simulacra muta colunt, ideoque in Scriptura sacra lapidibus comparantur. Et revera ut dicit D. Thomas (1). «Deus, qui potentior est quam voluntas humana, potest voluntatem humanam movere secundum illud Prov.: «Cor regis in manu Domini, et quocumque voluerit inclinabit illud» (2). Sed non per violentiam, alioquin iam non esset actus voluntatis; sed potest ab illo mutari, operando in illa sicut in natura, et in hoc sensu dicit Apostolus, quod: «Deus est qui operatur in nobis velle et perficere» (3). Et sic mutavit Iesus Magdalenam de peccatrice in adoratricem; S. Matthaem in telonio sedentem, in Apostolum se sequentem; Samaritanam in turpibus submersam, ad veram fidem conversam; Dimam latronem, in regni adeptorem; Paulum lupum rapientem, in doctrinas per omnes gentes dividentem. Et quod tunc fecit, frequens quotidie per gratiam suam operatur (4).

b) Inflammare corda tepida: propter quod dicitur: «Deus tuus ignis consummens est» (5). Quod quidem fit dupliciter. Primo quia igne ardentissimae charitatis suae exurit quidquid imperfectum est in cordibus nostris, ut legitur Malachiae: «Ipse enim quasi ignis conflans... et sedebit conflans, et emundans argentum, et purgabit filios Levi, et colabit eos quasi aurum, et quasi argentum, et erunt Domino offerentes sacrificia in iustitia» (6). Secundo quia luce sua mentem illuminat: «Erit lumen Israel in igne» (7): qua luce divinitus in animam infusa, homo non solum cognoscit se suamque insufficientiam, sed perfectius videt amabilitatem Dei, et sacri Cordis Iesu inestimabilem perfectionem; et praeterea ardore

(1) I^a-II^{ae}, q. VI, a. IV, ad 1um.

(2) XXI, 1.

(3) Ad Philipp. II, 13.

(4) Vid. art. IV, quaest. CV, part. 1^{ae} Sum. Theol.

(5) Deut. IV, 24.

(6) III, 23.

(7) ISAI. X, 17.

suo accenditur cor: « In meditatione mea exardescet ignis » (1); quo ardore movetur voluntas ad obsequium ferventius Deo praestandum, et ad eum redamandum, qui prius dilexit nos, et tradidit semetipsum pro nobis. Ita inflammavit corda prius tepida S. Theresiae, S. Ignatii a Loyola, S. Francisci de Assisio, aliorumque.

c) Vincere catenis aureis corda amantia. Et quia, ubi clare cognoscatur Cor istud, fieri non potest quominus cognoscentes amantem amore rependant, et redament, hinc iste potens vincit electos suos catenis aureis; id est tam intime eos secum neccit, ut ad similitudinem D. Pauli, nolint aliud scire, nisi Christum, et hunc crucifixum. Ita S. Francisca Romana saepe cum oraret, maxime sumpto sanctissimae Eucharistiae sacramento, spiritu in Deum elevata ac coelestium contemplatione rapta immobilis permanebat (2). S. Paulus a Cruce sacrum faciens non poterat se a lacrymis temperare frequenti quoque extasi cum mira interdum corporis elevatione frui, vultuque superna luce radiante conspiciebatur. Ita Theresia quae aiebat « Domine aut pati aut mori ». Et S. Magdalena de Pazzis, quae dicebat « Domine pati, non mori ». De quibus omnibus Dominus dixit per Oseam: « In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis » (4).

Consequentia. Ergo acclamandum; quem quidem clamorem quotidie ad Deum ferimus, cum orantes dicimus « adveniat regnum tuum! » (5) postulamus enim ut nomen Dei et Christi per hoc regnum glorificetur. Et sicut ore, ita corde debemus rogare ut adveniat primum regnum, id est, dominium Dei in omnes creaturas, de quo Psaltes regius ait: « Regnum tuum regnum omnium saeculorum; et dominatio tua in omni generatione et generationem ». Secundum regnum

- (1) *Psalm.* XXXVIII, 4.
 (2) Die IX Martii.
 (3) XXVIII Aprilis.
 (4) XI, 4.
 (5) *MATTH.* VI, 10.

est regnum Dei mysticum, quo, per fidem et gratiam regnet in animabus fidelium et sanctorum. Tertium est regnum quod est in coelo, ubi et quo feliciter per gloriam regnat in beatis. Quartum regnum plenissimum et perfectissimum est quod, devicto et destructo prorsus diaboli regno, peccati, et mortis, Deus solus perfecte tam amicis suis, scilicet sanctis, quam inimicis, id est, impiis et reprobis dominabitur; quod fiet in resurrectione, et die iudicii, durabitque in omnem aeternitatem (1).

Affectus. « O Cor Iesu, cordium omnium dominator legitime, imo et unice! Tu corda nostra tuae illi tam iustae dominationi penitus subiice, ac iure tuo tota posside. Ingrata etiam atque rebellia clementer et potenter tibi servire compelle. Imperium illud tuum sanctissimum, aequissimum, suavissimum in ea constanter exerce. Fac, ut in rebus omnibus voluntati tuae subiecta, a te numquam ac nullatenus discrepent. Tu terrestres, quibus premuntur, cupiditates coelestibus tuis affectionibus reprime, expelle, restingue; nutantia confirma, egentia dita; ad res infimas prona retrahe, erige inclinata; dura emolli; immunda purifica; frigida igne illo, quo ardes, inflamma » (2).

Deprecatio. Deus, qui propter nimiam charitatem tuam nos Unigeniti tui membra et filios tuos efficiens, cor unum cum capite et patre nostro habere voluisti; praesta quaesumus, ut igne tui amoris et flamma charitatis Cordis amantissimi Iesu accensi, tuam in omnibus voluntatem corde magno adimpleamus, et quae recta sunt desiderantes, desiderata percipere mereamur (3).

- (1) Vide A LAPIDE in hunc locum.
 (2) Ex P. GALLIFET.
 (3) Ex P. EUDES.

